

važnih slovanskih pismenskih zakladov nedosegljivih bilo zato, ker so v različnih narečjih in pravopisih pisane, katerih se vsaciga posebej učiti mora, ako ga hoče razumeti? Ker se tudi od slovanskih pisateljev terjati ne more, da bi le za prid drugim pisali, sami pa pri izdajanju knjig denarno škodo terpeli, ker se le za en oddelk slovanskiga naroda pisanih knjig manj spečá, je tudi to eden važnih vzrokov za vpeljanje vesolnoslovanskiga književniga jezika, ker bi se v tem jeziku natisnjene knjige z večim dobičkam prodajale. — Tudi za druge neslovanske narode izvira iz eniga književniga slov. jezika velik dobiček, ker bi tistim, ki so radovedni slovanskiga slovstva (literature), po tem dovelj bilo, se le eniga slovanskiga jezika naučiti, kar dosihmal morebiti marsikteriga zadržuje, se slovanskiga, kakor laškiga, francoskiga itd. učiti, ako sliši od toliko slov. narečij in podnarečij, v katerih so knjige pisane, da se jih vstraši.

S tem pa ne rečem, da bi po tem nepotrebno bilo, se ptujih jezikov učiti, v njih so lepe reči brati; tudi pri občjoslovanšini ne bo vse v njo prestavljeno; tudi pride večkrat z ljudmi družiga jezika opraviti.

(Dalje sledi.)

Ozir na nekdanje čase.

Popis podobe Svatovita.

Dunajske novice popišejo podobo malika Svatovita, ki je bila leta 1848 najdena v Galiciji pri mestu Husiatinu blizo ruske meje, in se zdaj znajde v muzeji Krakovskim, takole: „Kraj, kjer je spodej v potoku Zbruču Svatovitova podoba najdena bila, je skalovit gričik, prav primerjen za malikov tempelj; razvaline suhiga zida iz močniga kamnja ne pusté dvomiti, da je tukej res kdaj tempelj stal; še bi se skorej dalo vganiti, na katerim mestu da je malikova podoba stala. Podoba sama je iz beliga pešenika izdelana, in sicer bolj na tanjko, kakor sploh enake starine; visoka je čez 9 čevljev, in široka na vsako stran 15 palcov. Štiri glave ima podoba, na vsako stran eno, in vse štiri pod enim klobukam; ravno tako ima tudi več rok, v eni je rog (z medíco), v drugi obroč ali kolo, druge so na persi položene; na pasu ima meč pripet, in spodej je konj s podprogo. Stalo podobe je spodej odkrušeno, in na straneh kaže več možkih in ženskih podob. Svatovit je pri Slavenih nekdanj bil bog svetlobe, sonca; štiri glave pomenijo štiri čase sončniga leta, rog pa obilnost letnih pridelkov, meč in konj pa sta podobi vojske, ker je bil Svatovit tudi bog svetle zmage“.

Prerok vremena.

Vredništvo Novíc je pred nekimi dnevi iz Rovina od g. Janeza Čepa — rojeniga Slovenca na Spodnjim Štajarskim — prejelo dopis, kterimu so vodila priložene bile: „kako se da po oblakih, 6 mescov naprej, vreme gotovo prerokovati“. Brali smo od tega prerokovanja že lani v mnogih nemških časopisih, ali vodil, po kterih se da vreme predpovedati, ni g. Čep, ki kot vremenski prerok slovi, dosihmal še v nobenim časniku natanjko razložil. Njegove želje so: „da bi se to, kar je dosihmal za nemogoče veljajo, pervikrat v slovenskim časopisu v njegovim maternim jeziku svetu razodélo. Toliko bolj pa želi, da bi „Novíce“, ki se tudi s kmetijskimi rečmi pečajo, ta ključ vremenskiga prerokovanja svojim bravcam naznanile, ker zamore, po mislih g. najditelja, ta vednost kmetijstvu v velik prid biti“.

Na dalje nam piše g. Čep, da je to svojo najdbo že pred 2 letama c. k. Dunajski učenostni akademii v razsodbo predložil; ali ta mu je po dolgim odlašanju

odgovor dala, „da po posvetovanju z odkritoserčnimi in zvedenimi možmi akademia ni pri volji, te reči dalje pretresovati“.

Da g. Čepu ta dopis ni nikakor vseč bil, se samo po sebi lahko razume, ker misli, da njegovo prerokovanje — le za 6 mescov naprej — ni nobena preroška kvanta, ampak da se opira na vodila, po gotovih dolzih skušnjah poterjene. Tudi mi smo — odkritoserčno rečeno — neverni Tomaži vremenskiga prerokovanja, ker en sam veterček, ki nenadama pripiše, vse pričakovanja vremena že od danes do jutro podére. Še barometer je večkrat lažnjivec, čeravno je teža zraka v gotovi zvezi z lepim ali gerdim vremenam. Toliko manj se nam toraj verjetno zdí, da bi se po téku oblakov zamoglo vreme 6 mescov naprej zagotoviti, in ravno 6 mescov? ne manj, ne več?

Se vé, da nam bo g. Čep odgovoril: „zoper skušnje ni nobeniga ugovora, in še veliko je znajti, kar se dosedaj ne mogoče zdi“. To je res; ali le to se bo znajdlo za predpovedbo, kar se na stanovitne vodila opira. Oblaki pa so veterna reč.

Če se pa vremenskim prerokovanju zoperstavljamo, vunder ne moremo tajiti, da so nektare skušnje znane po zori, vetrovih, mavrici, zadržanju mnogih žival itd., po kterih se da prihodnje vreme predpovedati. Predpovedali so tudi letos že pozimi gojzdnarji po nekterih prigodkih (poglej „Novice“ list 3. stran 14. Nov. iz mnogih krajev), da bo veliko hudih ur in toče — in žalibog! njih prerokovanje se je natanjko spolnilo.

Za pokušnjo nam je poslal g. Čep sledečo predpovedbo vremena za Štajarsko in Istriansko; kmalo se bo tedaj pokazalo, kolikšne vrednosti je. Za Štajarsko nam naznani: „o prvi polovici kimovca (septembra) bo zlo deževalo; zima se bo že okoli 24. oktobra (kozoperska) precej nadležno z nevihto oglasila. okoli 9. listopada bo prvi sneg padel“. — Na Istrianskim bo 5. augusta deževalo in tudi pozneje bo dež enmalo preveč vročino tolažil. Mesca listopada bomo nar hujsi del zime prestali, gruden bo mehak in prijeten. Tudi prosenc (januar) 1852 se bo dobro začel, ali 15., še bolj pa 18. prosenca bo svojo zimsko pravico terjal; 19. prosenca bo zima že odjenjevati začela, 20., 21., 22., 23., 24., 25. pa ne bo mraza več, in bo tudi jasno. Tako bo podnevu, ker sim le podnevu oblake pregledoval“.

To nam je dal g. Čep za pokušnjo. Popolne vodila pa, po kterih on prihodnje vreme prerokuje, bomo prinesli radovednim bravcam v prihodnjim listu. Naj pazi, komur je ljubo, na tek oblakov po p. Čepovih vodilih, da bojo skušnje od več strani pokazale: koliko veljá to novo prerokovanje. Gosp. Čep nam pa ne bo za zlo vzel, ako se o tem sledečiga pregovora deržimo:

Da se resnica prav spozná,

Je čuti treba dva zvoná!

(Konec sledi.)

Iz podkovijske in živinozdravniške šole v Ljubljani.

Ko so bile izpraševanja kovačev iz djanskiga podkovstva pri učeniku tega nauka g. Paulu Skaletu končane, so se začele iz podkovijske umetnosti in živinozdravniških vednost, namreč, iz poznanja živinskiga trupla in opravil njegovih posamesnih udov v zdravim stanu, — iz obėniga znanstva bolezin in zdravil, — iz djanskiga ozdravljanja vunanjih in notranjih bolezin vsaktere domače živine (pri g. dr. Strupitu) — pri g. And. Fleišman-u: iz rastljinoznanstva, to je, znanstva koristnih, škodljivih, strupenih in zdravilnih rastlin; — pri dr. Bleiweis-u: iz naravoslovja domače živine, iz živinoreje, iz presojevanja živine po vunanjih telesnih lastnostih in oblikah, iz pripomoči pri